

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Hotărârii Guvernului ”Cu privire la aprobarea Programul de dezvoltare
a sistemului statistic național pentru anii 2023-2026”
(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat Centrul de armonizare a legislației <i>(aviz nr. 31/02-69-5817 din 05.06.2023)</i>	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitizării <i>(aviz nr. 03-1560 din 06.06.2023)</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>(aviz nr.04-2862 din 30.05.2023)</i>	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. Reieșind din prevederile pct.11 subpct.4) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, recomandăm reformularea obiectivelor specifice de la capitolul IV pentru a fi SMART, adică simple, măsurabile, accesibile, realiste și determinate în timp. Acest fapt, va presupune ca obiectivul să conțină indicatorul prin care se va estima realizarea acestuia, precum și perioada de timp până la implementare. Mai mult ca atât, Ghidul metodologic privind integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național, prevede că în cazul în care nu este posibilă	Se acceptă. Capitolul IV al proiectului Programului a fost completat cu Tabelul 1 care include Indicatorii de rezultat ai obiectivelor specifice, cu indicarea valorilor de referință și a țintelor propuse.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>formularea expresă a obiectivului într-o manieră SMART, atunci acest principiu va fi asigurat prin intermediul indicatorilor și țintelor propuse pentru acest obiectiv specific.</p>	
	<p>2. la capitolul IX, se prevede efectuarea evaluărilor periodice, or potrivit pct.57 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, evaluarea se realizează în procesul de implementare a documentelor de politici publice (evaluarea intermediară) și după expirarea termenului de implementare a documentului de politici publice (evaluarea finală). În acest context, evaluările periodice, nu pot fi realizate în practică, deoarece pe de o parte, la finalul unui an de implementare este foarte dificil de a observa efectele unei intervenții de politici, iar pe de altă parte, pentru realizarea calitativă a unei evaluări, este necesară privirea în ansamblu a rezultatelor obținute și impactul determinat de implementare a politicii publice tangențial obiectivelor specifice prestabilite.</p> <p>Din aceste considerente, propunem menținerea în Program a rapoartelor de monitorizare anuale și reglementarea efectuării la mijloc de termen a evaluării intermediare, care va evalua performanța politicii publice în derulare și identificarea, după caz a necesității revizuirii acesteia.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>3. la Planul de acțiuni, considerăm necesar revizuirea valorilor de referință și valorile planificate pentru fiecare obiectiv specific, pentru a exprima nivelul de performanță care urmează a fi atins prin punerea în aplicare al acestui Program.</p>	<p>Se acceptă. Indicatorii de rezultat ai obiectivelor specifice, valorile de referință și țintele propuse au fost integrate în textul Programului, în Tabelul 1 din Capitolul IV .</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05-17/158/813 din 06.06.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Programului</i>	
	<p>1. La pct. 6 „Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul implicat în SSN, în primul rând în cadrul BNS similar cu cele din aparatele centrale ale ministerelor”, se menționează că, modul și condițiile de salarizare a personalului din sectorul bugetar sunt reglementate prin Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Scopul legii prenotate constă în asigurarea unui sistem de salarizare unic, transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat, orientat spre performanță, capabil să asigure remunerarea egală pentru munca de valoare egală, în baza evaluării funcțiilor, a ierarhiei posturilor, și armonizarea sistemului de salarizare cu importanța, răspunderea, complexitatea activității, în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remunerației personalului.</p> <p>Este de remarcat că adoptarea legii în cauză a fost precedată de evaluarea tuturor funcțiilor din sectorul bugetar în baza mai multor criterii ce țin de efortul depus, gradul de complexitate și responsabilitate, condiții de muncă, etc. În urma evaluării respective, fiecare funcție din sectorul bugetar a fost poziționată pentru a se salariza, fiindu-i atribuită clasa și coeficientul de salarizare corespunzător, astfel respectându-se principiile sistemului unitar de salarizare. Respectiv, a fost stabilită o grilă unică pentru toate autoritățile și instituțiile bugetare, care definește nivelul salariului de bază (corelat cu valoarea postului) pentru toate posturile din toate grupurile ocupaționale.</p> <p>În acest sens, se propune a fi exclus sau reformulat pct. 6 din Obiectivul dat, nivelul de salarizare al personalului din cadrul BNS nu poate fi comparat sau egalat cu cel al personalului din aparatele centrale ale ministerelor, întrucât nivelul de responsabilitate,</p>	<p>Se acceptă ajustarea.</p> <p>Punctul respectiv a fost expus în următoarea redacție: ”Creșterea nivelului de salarizare pentru personalul din cadrul SSN, în special al BNS, luând în considerare nivelul de responsabilitate, complexitate, competențe, abilități și condițiile de activitate ale personalului antrenat în activitatea statistică, îndeosebi în procesul de dezvoltare a statisticii naționale în corespundere cu standardele UE.”</p> <p>Totodată, ținem să menționăm că prevederea creșterii salarizării personalului SSN, inclusiv al BNS constituie o necesitate acută, luând în considerare discrepanța semnificativă dintre nivelul de salarizare a personalului antrenat la elaborarea statisticilor (care necesită cunoștințe și abilități în analiza datelor, tehnologiilor informaționale, pe domeniul economic, social etc.) din cadrul BNS și specialiștilor de calificare și responsabilități similare din sectorul real, dar și în comparație cu nivelul de remunerare a personalului altor autorități și instituții publice.</p> <p>Prevederea respectivă de majorare a nivelului slarizării personalului SSN, în special din cadrul BNS a fost scoasă în evidență și în Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030 (e.g. în Secțiunea 1, Direcția</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>complexitate și condițiile de activitate ale personalului instituțiilor respective sunt diferite, fiind stabilite inclusiv în rezultatul evaluării tuturor funcțiilor din sectorul bugetar menționate supra.</p>	<p>prioritară 1.2. <i>Dezvoltarea resurselor umane</i>), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022.</p> <p>Este de menționat că, această recomandare se regăsește și în Raportul Evaluării Globale a Sistemului Statistic Național, realizată de Eurostat în anul 2018, fiind subliniată necesitatea de majorare a salariilor personalului BNS la nivelul funcționarilor din ministere și alte instituții publice, ținând cont de complexitatea activităților statistice, cerințelor ridicate față de competențele, responsabilitățile și abilitățile pe care trebuie să le posede personalul SSN în activitatea de elaborare a metodologiilor, instrumentarului statistic, colectarea, prelucrarea, analiza informațiilor din diverse surse de date statistice, administrative și private, utilizarea noilor tehnologii și metode la producerea și diseminarea informațiilor statistice, care stau la baza deciziilor bazate pe evidențe ale factorilor de decizie, mediului privat, academic și de către societatea civilă.</p>
	<p><i>La Capitolul VI Costuri</i></p>	
	<p>2. Potrivit prevederilor pct.11, subpct.6) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.386/2020, capitolul dat urmează să includă estimarea costurilor (financiare și nefinanciare) necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte, separat pe ani, cu indicarea cheltuielilor planificate în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu și a cheltuielilor estimate/acceptate pentru perioada care excedează Cadrul bugetar pe termen mediu la momentul</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>aprobării programului, precum și indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare.</p> <p>Totodată, urmează a fi estimate resursele financiare necesare fiecărei autorități administrative cu competențe în implementarea acestui Program, cu specificarea programelor și subprogramelor, separat pe ani, cât și resursele parvenite din surse externe. Astfel, capitolul urmează a fi completat cu informația necesară, conform rigorilor stabilite în prevederile menționate supra.</p>	
	<p><i>La proiectul Planului de acțiuni</i></p>	
	<p>3. Urmează a fi exclus/reformulat Obiectivul general 1 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026, valorile de referință 2022 și 2026 aferente Obiectivului specific 1.2, precum și acțiunea 1.2.12 Reorganizarea structurii Biroului Național de Statistică în vederea eficientizării activității și optimizării proceselor statistice și conformării nivelului de salarizare pentru personalul BNS la nivelul ministerelor.</p>	<p>Se acceptă. Valorile de referință pentru obiectivul specific 1.2 au fost excluse. Indicatorii de monitorizare pentru acțiunea 1.2.12 au fost reformulați.</p>
	<p>4. E de menționat că, implementarea acțiunilor se consideră necesar de a fi realizate în limita alocațiilor bugetare (în special în cazul acțiunilor pentru anul 2023), iar costul fiind indicat, acesta nu va constitui temei de alocare din bugetul de stat a mijloacelor financiare suplimentare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>5. Costurile de implementare vor fi reflectate la fiecare acțiune, separat pe ani, cu indicarea sursei de finanțare, conform prevederilor pct. 12 subpct.4) din Hotărârea Guvernului nr.386/2020.</p>	<p>Se acceptă parțial. În <i>Planul de acțiuni</i> (anexa la <i>Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026</i>), pentru fiecare obiectiv specific, a fost adăugată repartizarea pe ani a costurilor de implementare.</p>
	<p>6. La toate acțiunile, pentru care perioada de implementare depășește 1 an, autorul urmează să asigure delimitarea costurilor</p>	<p>Se accepta. În procesul de consultare a <i>Planului de acțiuni</i> cu instituțiile responsabile propunerii de indicare a</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>pentru instituțiile responsabile de implementare, inclusiv repartizate pe ani și pe surse de finanțare.</p>	<p>costurilor suplimentare de implementare de la bugetul de stat nu au parvenit. Pentru fiecare obiectiv specific, a fost adăugată repartizarea pe ani a costurilor de implementare, din mijloacele alocate BNS.</p>
	<p>7. În coloana „Instituții responsabile”, se vor indica costurile de implementare separat pe autoritate, întrucât sunt indicate mai multe autorități/instituții publice și nu este clar care din autoritățile/instituțiile menționate este responsabilă, precum și ce sumă urmează să planifice fiecare din acestea.</p>	<p>Se acceptă parțial. Ajustarea a fost aplicată în coloana “Surse de finanțare”.</p>
	<p>8. Acțiunea 1.2.14. urmează a fi exclusă, întrucât se relatează că starea de urgență în sănătate publică a fost anuală începând cu 16 aprilie 2022.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>9. Acțiunea 1.2.15. urmează a fi exclusă, întrucât garanțiile pentru aceste persoane sunt prevăzute în Legea nr. 154/2003 Codul muncii al Republicii Moldova</p>	<p>Se acceptă parțial. Pe lângă garanțiile prevăzute de Codul muncii, acțiunea prevede eforturi adiționale din partea BNS de a crea condiții de muncă adecvate, conforme prevederilor legale și bunelor practici pentru personalul angajat în activitatea statistică, reieșind din specificul personalului sub aspect de gen,, acesta fiind constituit preponderent din femei (cca sau 86% din numărul total de personal angajat în Aparatul Central al BNS, inclusiv 43,8%) având copii în vârstă de până la 14 ani. În contextul de mai sus, acțiunea a fost păstrată dar reformulată fiind adaptată la necesitățile descrise, costurile de implementare a acesteia fiind acoperite din surse externe ale partenerilor de dezvoltare (și anume UNFPA și UN Women), care au confirmat disponibilitatea alocării resurselor necesare.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>10. La acțiunea 3.2.7. urmează a fi revizuită coloana „surse bugetare”, cu indicarea sintagmei „În limitele bugetului”, în coloana „Termen de realizare” se propune de substituit anul „2025” cu anul „2024”, întru corelarea termenul de realizare conform propunerilor prezentate de către Biroul Național de Statistică în cadrul CBTM 2024-2026, care indică perioada de implementare anul 2024 pentru această acțiune</p>	<p>Nu se acceptă. Realizarea lucrărilor ce țin de acțiunea 3.2.7. <i>Optimizarea cercetărilor/ lucrărilor statistice pe bază metodelor moderne de colectare și prelucrare a datelor întru producerea statisticilor oficiale</i> necesită resurse financiare suplimentare de la bugetul de stat, în special în procesul de trecere de la procesele actuale de producere a statisticilor la unele noi, care presupun resurse adiționale în perioada de implementare (pentru asigurarea continuității activităților statistice și evitarea ruperii furnizării informației și a seriilor de timp). În coloana „surse bugetare”, este indicată suma solicitată în cadrul CBTM 2024-2026, respectiv aceasta nu poate fi înlocuită cu sintagma „În limitele bugetului” atâta timp cât suma nu a fost aprobată spre alocare în cadrul CBTM 2024-2026. Termenul de realizare nu poate modificat cu anul 2024, deoarece acțiunea 3.2.7 include mai multe sub-acțiuni, nu doar CAPI planificat pentru anul 2024. Alte sub-acțiuni, inclusiv ce țin de utilizarea surselor de date administrative (unele în proces de dezvoltare de către instituțiile de resort) pot fi realizate nu mai devreme de finele anului 2025.</p>
	<p>11. la acțiunea 3.2.9. urmează a fi revizuită coloana „surse bugetare”, cu indicarea sintagmei „În limitele bugetului”, întrucât la etapa de aprobare a Legii nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor, bugetul estimativ al cheltuielilor de organizare și efectuare a recensământului populației și locuințelor pentru toată perioada (2019-2026) este de 329 179,8 mii lei, inclusiv 36 800,0 mii lei pentru modulul</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>agricol. Totodată, se comunică că, pe parcursul anilor 2019-2022, în acest scop au fost finanțate cheltuieli din bugetul de stat în sumă de 14 339,4 mii lei. Astfel pentru anii 2023-2026 în acest scop sunt prevăzute alocații în sumă de 314 840,4 mii lei. În același timp, în coloana „Termen de realizare” se propune de substituit anul „2025” cu anul „2026”.</p>	
	<p>12. La acțiunea 3.3.4. costul reflectat în coloana „Alte surse (parteneri de dezvoltare)” se consideră judicios argumentarea sumei pe sursele de finanțare.</p>	<p>Se acceptă. O mică parte din costurile de implementare a acțiunii 3.3.4 vor fi acoperite de proiectele (în derulare): al Uniunii Europene și UNFPA (India-UN Development Fund) (a se vedea Cap. XII Surse de finanțare), însă pentru cea mai mare parte din costuri ale acțiunii partenerii de dezvoltare urmează a fi identificați după implementarea acțiunilor 3.3.1-3.3.3.</p>
	<p>13. La acțiunea 3.3.7. urmează a fi revizuită coloana „surse bugetare”, cu indicarea sintagmei „În limitele bugetului”, întrucât la prezentarea cheltuielilor de organizare și efectuare a Recensământului Populației și Locuințelor, măsura/acțiunea dată a fost inclusă în volumul de 329 179,8 mii lei, cheltuielile de organizare și efectuare a recensământului populației și locuințelor pentru toată perioada (2019-2026).</p>	<p>Nu se acceptă, întrucât această activitate nu se limitează doar la activitățile de georeferențiere în perioada pregătirii Recensământului Populației și Locuințelor (RPL). În cheltuielile de organizare și efectuare a RPL au fost incluse doar costuri pentru efectuarea lisingului clădirilor și actualizarea hărților cu utilizarea tehnologiilor GIS. Acțiunea 3.3.4 presupune crearea bazei de date geospațiale (creată în vederea dezvoltării Portalului GIS de diseminare a statisticilor oficiale, pentru a fi gestionată în cadrul Sistemului Informațional Geografic (SIG) statistic, în conformitate cu cerințele Directivei UE INSPIRE), precum și integrarea a 2 seturi de date statistice cu cele spațiale în scopul producerii și diseminării statisticilor oficiale. Acțiunea 3.3.4 face</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		parte din acțiunile noi de implementare a obiectivului specific în cadrul prezentului document de politici, inclusă în propunerile pentru CBTM 2024-2026.
	14. La Obiectivul specific 3.3, relatăm că în bugetul BNS pentru anul 2023 sunt aprobate alocații în sumă de 4,0 mil. lei pentru asigurarea cheltuielilor și mentenanța infrastructurii TIC. Astfel, considerăm imperios corelarea acțiunilor prezentate în limita resurselor bugetare alocate.	Se acceptă parțial. Toate activitățile din obiectul specific 3.3 vor fi finanțate în limitele bugetului BNS, cu excepția acțiunii 3.3.7 Crearea bazei de date geospațiale cu utilizarea tehnologiilor Sistemului Informațional Geografic (SIG) și integrarea datelor statistice cu cele spațiale și în statistica oficială, care reprezintă o acțiune nouă de implementare a obiectivului specific în cadrul prezentului document de politici (vedeți comentariul de mai sus), aceasta fiind inclusă în propunerile BNS pentru CBTM 2024-2026.
	<i>La Nota informativă</i>	
	15. Conform prevederilor art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Nota informativă va conține descrierea impactul economico-financiar, cu indicarea expres a cheltuielilor (bugetare și nebugetare), delimitate pe ani cu indicarea surselor externe, necesare pentru implementarea prevederilor noului act normativ.	Se acceptă. Nota informativă a fost completată.
	16. În conformitate cu prevederile Capitolului VI. „Costuri” și Notei informative valoarea estimată a resurselor financiare suplimentare necesare pentru asigurarea implementării Programului pe parcursul anilor 2023-2026 este de 167,6 mil. lei, dintre care 46,1 mil. lei din bugetul de stat și 121,5 mil. lei sau 72,5% din surse ale partenerilor de dezvoltare. În același timp, nu este specificat costul total de implementare a proiectului.	Se acceptă. Nota informativă a fost completată.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>17. Suplimentar, se menționează că, în baza propunerilor de politici/măsuri noi prezentate de către BNS în cadrul elaborării CBTM pentru anii 2024-2026, pentru implementare a Programului de Dezvoltare al Sistemului Statistic Național pentru anii 2024-2026 au fost solicitate suplimentar alocații în sumă de 6,6 mil. lei pentru anul 2024, în sumă de 7,3 mil. lei anul 2025 și în sumă de 6,5 mil lei anul 2026. Astfel, acțiunile/măsurile date, precum și costurile solicitate de către BNS nu sunt corelate cu proiectul propus spre examinare. Prin urmare, se consideră necesar de a examina acțiunile aferente Programului înaintat de către BNS, prin prisma eficacității și eficienței, asigurând o abordare unică asupra documentelor supuse promovării.</p>	<p>Se accepta. Documentul a fost ajustat pentru a asigura corelarea cu propunerile de politici/măsuri noi prezentate de către BNS în cadrul elaborării CBTM pentru anii 2024-2026.</p>
	<p>18. În scopul formulării unei viziuni și luare de decizii referitor la sursele financiare necesare pe componenta cheltuieli de personal inclusiv în contextul revizuirii structurii BNS întru eficientizarea activității și optimizării proceselor statistice, Nota informativă la proiectul Hotărârii Guvernului urmează a fi completată cu informații și analize obiective detaliate și argumentate privind cheltuielile de personal necesare și numărul de unități de personal aferente revizuirii structurale planificate.</p>	<p>Se acceptă parțial. La elaborarea propunerilor de revizuire a structurii BNS (conform acțiunii 1.212), vor fi elaborate și prezentate în modul stabilit informațiile și calculele aferente noii structuri, inclusiv ce țin de numărul și cheltuielile de personal.</p>
	<p>19. În urma celor expuse, precum și ținând cont de faptul că planificarea și alocarea resurselor publice se efectuează în strânsă corelare cu prioritățile Guvernului și obiectivele politicii bugetar-fiscale pe termen mediu, autorul urmează să revizuiască costul măsurilor propuse în proiectul Planului de acțiuni, pentru a asigura conformitatea acestora cu sumele care au fost stabilite în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, precum și în estimările pe termen mediu pentru anii 2024-2026.</p>	<p>Se acceptă. Costurile măsurilor propuse în proiectul Planului de acțiuni au fost analizate suplimentar și, după caz revizuite pentru a asigura coerența acestora cu sumele care au fost stabilite în Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr.359/2022, precum și în estimările pe termen mediu pentru anii 2024-2026.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției (aviz nr. 04/1-4564 din 05.06.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului (Programul de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023-2026):</i>	
	1. Potrivit pct. 2 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici publice se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare - Legea nr. 100/2017). Astfel, dispozițiile programului necesită a fi numerotate, începând cu prima și terminând cu ultima, de la începutul și până la sfârșitul actului, în corespundere cu dispozițiile art. 52 din Legea nr. 100/2017, respectând, în același timp, gruparea elementelor structurale ale actului normativ, conform art. 53 al legii citate. Se va ține cont că secțiunea, subsecțiunea reprezintă elemente de structură complexe ale actului normativ, fapt ce denotă că acestea nu pot fi constituite dintr-un singur punct.	Se acceptă. Proiectul programului a fost numerotat și elementele structurale au fost ajustate.
2. În tot cuprinsul proiectului se vor evita la numerotare utilizarea semnelor grafice „-”, „(iii)”, „•”sau altele asemenea, deoarece referința ulterioară la acestea poate cauza anumite dificultăți. Potrivit articolului sus citat, punctul este elementul structural de bază al hotărârilor Guvernului. Pentru interpretare corectă și aplicare comodă, punctele pot fi divizate în subpuncte sau alineate. Subpunctele sunt însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală. Subpunctul poate conține diviziuni însemnate succesiv, de regulă, cu litere latine mici urmate de o	Se acceptă. Semnele grafice au fost înlocuite prin numerotare conform cerințelor art. 53 din Legea nr. 100/2017.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	paranteză. Dacă diviziunile punctului nu sunt însemnate cu litere sau numere, alineatele se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală.	
	3. Se va revedea abrevierea „SSN” utilizată la explicarea sintagmei „Strategiei sistemului statistic național” în contextul în care Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022 și Capitolul II din proiectul Programului prin abrevierea „SSN” exprimă denumirea Sistemului Statistic Național.	Se acceptă.
	4. Abrevierile, precum „UE”, „TIC”, „SNN” și altele asemenea, se vor conforma art. 54 alin. (1) lit. i) al Legii nr. 100/2017, potrivit căruia exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire. Explicarea în text la prima folosire se va face pentru toate celelalte abrevieri utilizate în textul Programului, inclusiv în textul Planului de acțiuni pentru implementarea Programului.	Se acceptă.
	5. Referința la actele normative prevăzute în proiect se va realiza, respectându-se dispozițiile art. 55 alin. (5) al Legii nr. 100/2017, care prevede că, în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în alt act normativ, pentru evitarea reproducerii normelor complementare, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, indicându-se denumirea, numărul și anul adoptării, aprobării sau emiterii actului citat.	Se acceptă.
	6. Cu referire la tabelele prezentate în proiectul Programului, acestea necesită a fi expuse în ordine numerologică, fără a se repeta numărul de ordine a tabelor.	Se acceptă.
	7. Textul „Programul respectă cerințele referitoare la structura și conținutul acestui document de politici publice, corespunzător prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>ale Hotărârii Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice” din Capitolul I are caracter declarativ, fapt pentru care se recomandă a fi exclus.</p>	
	<p>8. La Capitolul II „Descrierea situației”, sesizăm faptul că, potrivit pct. 11 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, în capitolul dat este necesar a fi prevăzute, pe lângă problemele din domeniul sau subdomeniul de activitate, și cauzele acestora, inclusiv descrierea posibilelor consecințe în cazul neintervenției în soluționarea problemelor și a impactului acestora asupra principalelor grupuri vulnerabile afectate, cu folosirea dovezilor cantitative și calitative, or, la elaborarea părții descriptive a Programului se vor respecta exigențele prevederilor pct. 11 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.</p>	<p>Se acceptă. A fost adăugat pct. 19, în următoarea redacție: ”Astfel în cazul lipsei intervenției în soluționarea acestor probleme, SSN și în continuare se va confrunta cu provocările și dificultățile menționate mai sus, care împiedică producerea și furnizarea în mod eficient a statisticilor oficiale calitative, fiabile, coerente și comparabile la nivel internațional și armonizate cu cerințele Uniunii Europene”.</p>
	<p>9. La capitolul III „Obiective generale”, menționăm că potrivit pct. 11 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, în capitolul dat este necesar a fi prevăzute obiectivele generale, rezultatele preconizate pe domeniul sau subdomeniul de activitate, derivate din obiectivele și direcțiile prioritare ale strategiei, în cazul dat ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030. Totodată, atragem atenția că obiectivele generale al Programului sunt identice cu obiectivele generale ale Strategiei. Astfel, menționăm că obiectivele generale ale Programului nu trebuie să fie identice cu obiectivele generale al Strategiei, ci să rezide din acestea sau din direcțiile prioritare ale strategiei.</p> <p>La Capitolul IV remarcăm oportunitatea revizuirii obiectivelor specifice în sensul oferirii unor direcții clare care ulterior vor facilita</p>	<p>Se acceptă parțial. Unele obiective generale au fost ajustate, luând în vedere cadrul de timp care îi revine Programului de dezvoltare a SSN - pentru anii 2023-2026 în perioada integrală de implementare a Strategiei de dezvoltare a SSN pentru anii 2023-2030. Totodată, potrivit pct. 11 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, nu este exclusă posibilitatea de preluare a obiectivelor din Strategie pentru Programul de implementare a acesteia.</p> <p>Mai mult ca atât, Ghidul metodologic privind integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>stabilirea acțiunilor și reflectarea rezultatelor preconizate specifice în urma implementării acțiunilor în Planul de acțiuni a Programului. Astfel, obiectivele specifice urmează a fi reformulate pentru a fi SMART. Totodată, la formularea obiectivelor remarcăm că, potrivit pct. 11 subpct. 4) din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, obiectivele specifice reprezintă rezultatele preconizate specifice și măsurabile derivate din obiectivele generale ale programului.</p>	<p>documentele de politici publice la nivel național, prevede că formularea expresă a obiectivului într-o manieră SMART poate fi substituită cu indicatori și ținte propuse pentru acest obiectiv specific. Aceștia au fost reflectați în Capitolul IV, Tabelul 1.Indicatorii de rezultat ai obiectivelor specifice.</p>
	<p>10. La capitolul VIII „Autorități/Instituții responsabile” nu este clară mențiunea „în implementarea Programului și a Planului de acțiuni vor fi antrenate și alte instituții la nivel central și local”, prin prisma pct. 2 din proiectul hotărârii, care prevede că „Ministerele și alte autorități administrative centrale, vor asigura realizarea obiectivelor Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pe anii 2023-2026”.</p> <p>Conform art. 2 din Legea nr. 98/2002 privind administrația publică centrală de specialitate, sub incidența prezentei legi cad ministerele, Cancelaria de Stat, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine inclusiv, serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator). Prin urmare, Banca Națională a Moldovei nu cade sub incidența Legii nr. 98/2002 privind administrația publică centrală de specialitate și, respectiv, nu i se poate imputa asigurarea realizării obiectivelor Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pe anii 2023-2026.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În pct.2 din proiectul hotărârii cuvintele ”Ministerele și alte autorități administrative centrale” au fost substituite cu cuvintele ”Ministerele și instituțiile publice cu responsabilități în domeniile de implementare a Programului, alte autorități administrative centrale”, iar în Capitolul VIII ”Autorități/instituții responsabile” cuvintele ”și alte instituții la nivel central și local” au fost substituite cu cuvintele ”ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice”.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>Cu referire la autoritățile administrației publice locale incluse ca instituții responsabile de implementarea Programului, proiectul urmează a fi revăzut prin prisma principiului autonomiei locale, prevăzut la art. 109 din Constituția Republicii Moldova și art. 3 al Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală. Potrivit acestui principiu, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară. Între autoritățile centrale și cele locale nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege (art. 6 alin. (3) din legea prenotată).</p> <p>În temeiul prevederilor legale enunțate, autoritățile publice locale, instituțiile care nu se află în subordinea Guvernului, urmează a fi indicate în calitate de parteneri la realizarea acțiunilor respective.</p>	
	<p>11. Formularea „alți producători de statistici oficiale”, „cei alți producători de statistici oficiale” este generalizată, fiind oportun a se face referire la producătorii de statistici oficiale concreți.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Pe tot parcursul textului proiectului Programului a fost uniformizată utilizarea sintagmei ”alți producători de statistici oficiale”, noțiune utilizată în Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială. În prezent derulează procesul de identificare a altor producători de statistici oficiale (APSO) în conformitate cu Regulamentul privind procedura de stabilire a producătorilor de statistici oficiale aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 51/2022 . Astfel la etapa actuală nu pot fi nominalizate instituțiile care vor face parte din categoria de alți producători de statistici oficiale.</p>
	<p><i>La Planul de acțiuni:</i></p> <p>12. La obiectivul specific 1.1, la indicatorul de monitorizare „Proiecte de modificare a cadrului normativ elaborate, consultate public și aprobate” a acțiunii 1.1.1. , se va ține cont că consultarea publică a proiectului actului normativ de către</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>autoritățile a căror competență are tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ reprezintă o etapă a procesului de elaborare a proiectului unui act normative (art. 21 din Legea nr. 100/2017), respectiv, se va examina oportunitatea excluderii cuvintelor „consultate public”.</p>	
	<p>13. Totodată, apare necesitatea uniformizării indicatorilor la acțiunile ce vizează modificarea/elaborarea cadrului normativ, întrucât în Plan se regăsesc sub diferite formulări, precum „act normativ aprobat”, „cadru normativ aprobat” și „Hotărâre de Guvern aprobată”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>14. La indicatorul acțiunii 1.1.3. cu referire la cuvintele „Memorandum de înțelegere”, se va lua în considerare denotația cuvântului „memorandum” în sensul Legii nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, ori la art. 2 al acestei legi este definit tratatul internațional ca orice acord încheiat în scris de către Republica Moldova, destinat a produce efecte juridice și guvernat de normele dreptului internațional, perfectat fie într-un instrument unic, fie în două sau mai multe instrumente conexe, oricare ar fi denumirea sa particulară (tratată, acord, convenție, act general, pact, memorandum, schimb de note, protocol, declarație, statut, act final, modus vivendi, aranjament etc., toate având valoare juridică egală).</p>	<p>Se acceptă. La acțiunea 1.1.3. cuvintele „memorandum de înțelegere” au fost reformulate cu cuvintele „acorduri de înțelegere”.</p>
	<p>15. La obiectivul specific 1.2 „Dezvoltarea resurselor umane”, acțiunea 1.2.12. „Reorganizarea structurii Biroului Național de Statistică în vederea eficientizării activității și optimizării proceselor statistice și conformării nivelului de salarizare pentru personalul BNS la nivelul ministerelor” se va revizui indicatorul de monitorizare „Decalajul dintre salariul mediu a personalului din BNS și din aparatele centrale ale ministerelor</p>	<p>Se acceptă. La acțiunea 1.2.12. indicatorii de monitorizare au fost ajustați.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	eliminat”, or, potrivit art. 7 al Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, structura și regulamentul de organizare și funcționare a autorității centrale în domeniul statisticii se aprobă de Guvern	
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr. 14-2431 din 26.05.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. În partea descriptivă, la Capitolul ”Introducere”, proiectul se propune a fi completat cu informația privind părțile implicate în elaborarea Programului. Totodată, va fi inclusă și o scurtă informație, cum vor fi atinse cele 4 obiective generale, preluate din Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030.	Se acceptă. Documentul a fost completat cu informația conform recomandării.
	1. Capitolul II ”Analiza situației” urmează a fi revizuit, deoarece acesta nu conține descrierea problemelor și consecințele ce vor surveni în cazul neintervenției în rezolvarea problemelor existente pe domeniu, nu este indicat impactul acestora asupra grupurilor țintă, cu folosirea dovezilor cantitative și calitative.	Se acceptă. Capitolul II a fost completat cu informația conform recomandării.
	2. În Capitolul III ”Obiective generale”, sunt enumerate obiectivele generale ale Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național, însă nu se conține informația succintă privind rezultatele preconizate urmare implementării obiectivelor. În context, propunem ca după fiecare obiectiv general, să fie inclusă informația privind rezultatul care va fi obținut după realizarea acestuia.	Se acceptă. Capitolul III a fost completat cu informația necesară conform recomandării.
3. Capitolul VI ”Costuri” se propune a fi divizat, fiind creat un capitol nou ”Sursa de finanțare”, conform cerințelor Ghidului metodologic privind integrarea prevederilor Strategiei naționale de dezvoltare în documentele de planificare și documentele de politici publice la nivel național (Ordinul secretarului general al Guvernului nr. 65/2021).	Se acceptă. A fost adăugat Capitolul VII. Surse de finanțare.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	4. La Capitolul VII "Riscuri de implementare", din textul părții introductive, propunem excluderea cuvântului "câteva"	Se acceptă.
	5. La Capitolul VIII "Proceduri de raportare", în primul alineat din ultima pagină, sintagma "cazul implementării" se propune a fi substituit cu textul "procesul de implementare".	Se acceptă.
	<i>La proiectul planului de acțiuni:</i>	
	6. Se constată, că nu fiecare indicator de monitorizare este măsurabil (spre exemplu: 3.1.2, 3.1.3, 3.2.2, 3.3.9, 3.3.10 etc.) și în acest context se propune revizuirea acestora.	Se acceptă. Indicatorii de monitorizare au fost ajustați.
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene (aviz nr. DI/3/041-5840 din 22.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Apărării (aviz nr. 11-68 din 18.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (aviz nr. 07-07/1617 din 07.06.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023-2026</i>	
	1. Lipsesc specificațiile referitoare la membrii SSN, admitem că sunt specificați în Strategie, dar se propune să fie indicați aici cu titlul de recomandare	Se acceptă. În pct.5 este menționată componența SSN și sarcinile acestuia.
2. Nu sunt reflectate problemele identificate în urma analizei situației. Se propune ca problemele determinate din Strategie să fie abordate în cadrul Programului, astfel încât va exista corelarea situațională dintre aceste două documente.	Se acceptă. Esența problemelor pe larg descrise în Strategia de dezvoltare a SSN a fost sumar expusă, la p.18 în Capitolul II Analiza situației, privind provocările de	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		bază în soluționarea cărora se propune Planul de acțiuni privind implementarea Programului.
	3. La pag.9, după descrierea Obiectivului 4, următorul alineat nu are început.	Se acceptă.
	4. Acțiunea 1.3.3 considerăm că nu reflectă o problemă ce urmează a fi realizată printr-un document de politici, dar mai degrabă ține de capacitățile instituționale interne și poate fi depășită prin decizii interne.	Nu se acceptă. Rezultatele acestei acțiuni sunt extrem de importante (micșorarea presiunii informaționale asupra respondenților statistici, sporirea calității datelor statistice, producerea statisticilor într-un termen mai scurt și cu o frecvență mai mare). Acțiunea reiese din prevederile Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 954/2022.
	5. Acțiunile 1.3.4 și 1.3.5 considerăm că sunt apropiate după conținut și problematica menționată, se propune de a fi comasate.	Nu se acceptă. Activitățile acestea nu ar fi oportune de a le comasa deoarece deși sunt apropiate, au conținut specific (acțiunea 1.3.4 se referă la operaționalizarea Consiliului sectorial în domeniul asistenței externe privind statistica oficială; 1.3.5 - la consolidarea capacităților instituționale ale SSN pentru atragerea și accesarea proiectelor de asistență externă).
	6. La acțiunea 1.3.6, pag.11, se propune de exclus categoriile de instruire ce sunt menționate aici, ele ar putea fi și mai diverse odată cu evoluția implementării programului, dar ele se vor regăsi în planul de lucru calendaristic al autorității responsabile. Considerăm că este suficient mențiunea acestei inițiative formulate prin acțiune.	Nu se acceptă , deoarece în acest punct sunt indicate direcțiile prioritare de instruire, dar nu categoriile de instruire .

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	7. Obiectivul specific 1.4 propunem să fie exclus, deoarece el nu se încadrează în sistemul de politici publice, dar ține de politica și viziunea administrativă a instituției responsabile.	Nu se acceptă. Acțiunile din acest obiectiv (revizuirea structurii BNS, existența unor unități structurale cu funcții statistice clar atribuite în cadrul altor producători de statistici oficiale) sunt imperative pentru funcționarea eficientă a SSN. Mai mult ca atât reorganizarea structurii BNS se conține în Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2030 (acțiunea 1.4.1).
	8. La Obiectivul specific 2.4. se propune de adăugat o acțiune nouă ce ține de <i>promptitudinea și operativitatea</i> datelor generate de instituțiile responsabile și oferirea lor în termen cât mai scurt de la sfârșitul perioadei de referință. Considerăm că pentru utilizatorii datelor statisticilor oficiale această acțiune este imperativ necesară pentru analiza situației curente și identificarea acțiunilor pe termen scurt și mediu.	Se acceptă. Obiectivul specific 2.3 "Optimizarea procedurilor de producție statistică" a fost completat cu următoarele acțiuni: "lit. b) elaborarea datelor statistice cu frecvență mai mare; lit. e) reducerea termenelor de producere și diseminare a statisticilor oficiale".
	9. Acțiunea 2.5.1 propunem să fie exclusă, deoarece aceasta nu poate fi o acțiune legată de politicile publice în domeniu, dar mai degrabă o acțiune perpetuă a membrilor SSN.	Se acceptă.
	10. Referitor la Obiectivul specific 3.1. din experiența noastră, se propune de adăugat o acțiune prin care să se genereze produse statistice (baze de date) ce pot fi procesate imediat cu ajutorul instrumentelor Power BI, Pivot Tabel ș.a., astfel încât să sporească productivitatea muncii a beneficiarilor.	Nu se acceptă. Obiectivul specific 3.1. se referă la indicatorii de calitate a datelor statistice, iar îmbunătățirea accesului la date statistice se referă la Obiectivul specific 3.4, care prevede deja îmbunătățirea bazelor de date puse la dispoziția utilizatorilor.
	11. Acțiunea 3.2.1 se propune în următoarea redacție – <i>Ajustarea metodologiilor utilizate în producerea statisticilor oficiale la standardele internaționale prin evaluări sectoriale și pe tematici periodice</i> , evaluările sunt instrumente în vederea acțiunii propuse de a ajusta la standardele internaționale.	Nu se acceptă. Acțiunea în cauză se referă la realizarea evaluărilor sectoriale și tematice periodice privind gradul de corespundere a metodologiilor utilizate în producerea statisticilor oficiale cu standardele

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
		europene și internaționale, dar nu nemijlocit la ajustarea metodologiilor în rezultatul evaluării.
	12. Acțiunile 4.2.1 și 1.3.6 sunt identice după conținut, astfel se propune de a fi comasate.	Nu se acceptă. Acțiunea 4.2.1 se referă la consolidarea cooperării dintre producătorii de statistici oficiale și mediul academic, organizațiile neguvernamentale, instituțiile educaționale pentru a îmbunătăți nivelul culturii statistice (din perspectiva utilizării datelor de către utilizatori); pe când acțiunea 1.3.6 - are drept scop fortificarea capacităților de instruire pentru producători de statistici oficiale (din perspectiva producerii datelor).
	13. La riscuri de implementare se propune de formulat un risc cu următorul conținut – <i>cunoașterea insuficientă a instrumentelor de sistematizare și procesare a datelor de către funcționarii publici, astfel încât să le permită în mod operativ și obișnuit generarea unor indicatori calculați</i> , având în vedere determinarea indicilor de dinamică sau a indicatorilor agregați, cum ar fi, ritmul de creștere, valoarea medie etc.	Se acceptă parțial. În cap. VIII „Riscuri de implementare” în tab. 4, în col. ”Riscuri anticipate” a fost ajustat textul cu următorul conținut: ”Perpetuarea culturii statistice joase în rândul utilizatorilor de date (în particular în rândul decidenților de politici și funcționari publici)”.
Ministerul Energeticii (aviz nr. 07-567 din 31.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Mediului (aviz nr. 02-07/1051697 din 12.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Educației, și Cercetării (aviz nr. 07-09/2355 din 23.05.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La Programul prenotat, Capitolul IV, Secțiunea 1 :</i>	
	1. la Obiectivul specific 1.3., pct.4, este necesar de indicat denumirea Strategiei.	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	2. la Obiectivul specific 3.3., pct.2, noțiunea „altor instituții de statistică” necesită a fi descifrată.	Se acceptă.
	3. Totodată, la Capitolul VII Riscuri de implementare, în Tabelul 3, Riscului anticipat, poziția 6, măsurile de atenuare atribuite acestuia, nu-i corespund, or, este necesar de indicat denumirile facultăților.	Se acceptă. Au fost indicate facultățile cu profil economic.
	<i>La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului</i>	
	4. La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului menționat, acțiunea 1.1.3. să se completeze cu sintagma „conform Anexei nr.6 la Hotărârea Guvernului nr.951/2022 cu privire la organizarea și efectuarea recensământului populației și locuințelor din Republica Moldova în anul 2024”, deoarece la documentele de referință este indicată Legea nr. 231/2022 privind recensământul populației și locuințelor;	Se acceptă.
	5. la acțiunea 3.2.7., în coloana Indicator de monitorizare (valoarea de referință și ținta finală), să se substituie sintagma „Statistici în domeniul educației în baza datelor din SI (Baza de date) SIME al MEC” cu propoziția „Statistici în domeniul educației prezentate de MEC, conform standardelor și metodologiilor aprobate”.	Se acceptă parțial S-a reformulat în “consumului de date prezentate de MEC din Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) pentru producerea de statistici oficiale în domeniul educație”.
Ministerul Culturii (aviz nr. 05-09/1333 din 30.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Sănătății, (aviz nr. 07/1739 din 17.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 02/2006 din 31.05.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026</i>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>1. La obiectivul specific 2.2. Asigurarea unui mediu sigur pentru respectarea confidențialității statistice și protecției datelor:</p> <p>- propunem completarea cu acțiunea “Utilizarea prognozelor Demografice în procesul de guvernare la nivel național și local”, indicator de monitorizare - Proiect de Hotărâre de Guvern elaborat, consultat și aprobat, costuri estimative, total, 888,0 mii lei, Surse de finanțare - UNFPA, termen de realizare - trim. III 2023, instituții responsabile: MMPS, BNS, ASEM, UNFPA.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea dată nu este relevantă pentru obiectivul general 2 al Programului, sau obiectivul specific 2.2 care este destinat consolidării capacităților producătorilor de statistici oficiale de a produce date statistice (prin aplicare de măsuri regulatorii, administrative, tehnice și organizatorice de protecție a datelor individuale și cu caracter personal, la consumul acestora în scopul producerii de statistici oficiale). La rândul său, elaborarea prognozelor demografice constituie o reutilizare a statisticilor existente, iar aplicarea prognozelor demografice în activitatea APC și APL ține de mandatul factorilor de decizie în procesul de guvernare și ar constitui obiect al politicilor sectoriale corespunzătoare. De asemenea, elaborarea hotărârii Guvernului pentru elaborarea prognozelor este deja inclusă la secțiunea de Guvernare eficientă în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 și Programul Național de Dezvoltare pentru 2023-2025 (acțiunea 7.3.26), cu termen de realizate în trimestrul IV 2023.</p>
<p>Banca Națională a Moldovei (aviz nr. 31-002/57/1864 din 06.06.2023)</p>	<p>I. Obiecțiile</p>	
	<p>II. Propunerile (recomandările)</p>	
	<p><i>La proiectul Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023–2026</i></p> <p>1. Propunem ajustarea tabelului 3 din Capitolul VIII „Autorități/instituții responsabile” din Program, cu tabelul 4 același capitol din Strategie, care, spre deosebire de Program, prevede expres că autorități/instituții responsabile de implementare obiective sunt BNS, BNM, alți producători de statistici oficiale.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>La Planul de acțiuni pentru implementarea Programului:</p> <p>2. Observăm că pentru unele acțiuni sunt stabilite mai multe instituții responsabile, astfel, menționăm că la unele puncte este necesară o delimitare clară a atribuțiilor acestor autorități. În acest context, remarcăm că la pct. 3.3.9 care prevede „<i>Instruiri organizate pe tematici specifice: software de colectare, prelucrare, analiză, vizualizare (inclusiv cu aplicare GIS) a datelor, de gestionare a bazelor de date, de asigurare a securității informației, standardele de modernizare (CSPA, GSBPM, SDMX etc.). Minim 1 program de schimb de experiență realizat anual</i>”), nu este clar cum va avea loc organizarea acestor instruiri, prin contractarea unor organizatori externi pentru a efectua instruirea personalului sau nemijlocit de către una din instituțiile menționate (BNS, BNM, APSO). În cel din urmă caz, urmează a fi precizat, care autoritate, din cele trei enumerate, va fi responsabilă de organizarea propriu-zisă a instruirii. De asemenea, în cazul în care se stabilește un indicator de măsurare cantitativ (de exemplu: „<i>minim 1 program de schimb de experiență realizat anual</i>”), opinăm că trebuie reglementat expres dacă se are în vedere că toate cele trei instituții menționate trebuie să aibă acest minim anual sau este suficient ca doar una din ele să întrunească condiția, per an, pentru ca acțiunea să se considere executată. Acest aspect este foarte important în contextul evaluării finale a gradului de îndeplinire a planului, precum și din punctul de vedere al stabilirii planului de acțiuni individual al Băncii Naționale a Moldovei (resurse financiare și umane necesare).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La pct. 3.3.9 indicatorii din col.2 au fost ajustați, iar în col. 9 s-a concretizat responsabilitatea revenindu-i BNS, iar BNM și alți producători de statistici oficiale vor fi parteneri de implementare a acțiunii, beneficiind de instruiri.</p>
<p>Comisia Națională a Pieței Financiare (aviz nr.07-4/1378 din 24.05.2023)</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri</p>	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Academia de Științe a Moldovei (avizul nr. 200-05/13 din 31.05.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023–2026</i>	
	1. Este binevenit de a plasa proiectul Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023–2026 pe pagina oficială a BNS (www.statistica.gov.md) pentru o mai amplă consultare online.	Se acceptă. Proiectul a fost plasat pentru consultări publice pe pagina oficială a BNS, la rubrica Transparența în procesul decizional https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-consultarea-publica-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-programului-de-dezvoltare-a-sistemului-statistic-national-pentru-perioada-2023-2026/10483 .
	<i>La Planul de acțiuni</i>	
2. În <i>Planul de acțiuni</i> privind implementarea Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru anii 2023–2026 (Anexa) trebuie reflectate toate punctele, enumerate în textul Programului la fiecare Subsecțiune (Capitolul IV). - «Comisiei Naționale» a o completa după cum urmează: ”...Comisiei Naționale pentru RPL”.		
3. la Obiectivul general 1., Obiectivul specific 1.1.7, pag. 31, „Aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, nu este clar ce instituții și care aport va fi necesar din partea lor, precum și termenul limitat care a fost prevăzut pentru acest scop (Trimestrul III a. 2023), se propune de precizat și de concretizat această acțiune, deoarece finanțarea acestei acțiuni nu a fost preconizată pentru termenul stabilit.	Se acceptă. Textul din col.7 a fost ajustat responsabilitatea deplină pentru realizarea acțiunii revenindu-i BNS.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	4. În Planul de acțiuni, la realizarea Acțiunii 1.2.7. „Elaborarea mecanismului de formare inițială...”, pag. 33, trebuie să fie implicate, de asemenea, centrele de formare inițială a cadrelor pentru SSN (Instituțiile de învățământ superior).	Se acceptă. Textul din col.7 a fost ajustat, cu menționarea instituțiilor de învățământ superior în calitate de parteneri de implementare a acțiunii.
	5.La Obiectivul specific 1.2.11 „Atragerea cercetătorilor, profesorilor și studenților în cadrul lucrărilor statistice ale BNS și altor producători de statistici oficiale (APSO)”, pag. 33, de precizat în baza cărui regulament, modul de implicare și de realizare a acestei acțiuni.	Se acceptă.. Activitatea cercetătorilor, profesorilor și studenților în cadrul lucrărilor statistice ale BNS, va fi reglementată prin act normativ intern al BNS, cu precizarea corespunzătoare la col. cu indicatori de monitorizare.
	6. La Obiectivul specific 1.3.2 privind analiza și revizuirea Programului Lucrărilor Statistice, se propune termenul de executare „Trimestrul IV, 2026” de înlocuit cu „Anual” având în vedere că acest Program se elaborează și se coordonează cu autoritățile publice și alte instituții interesate, practic, anual.	Se acceptă.
	7. La Acțiunea 2.3.1 „Evaluarea surselor de date administrative și private în baza Metodologiei de evaluare a calității”, de completat după cum urmează: „...Metodologiei de evaluare a calității acestora”.	Se acceptă.
	8. La Obiectivul specific 3.2.8. Producerea datelor pentru monitorizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), înainte de poziția „- și altele” de adăugat 2 acțiuni noi privind:	
	1) „Dezvoltarea cercetării Indicelui de Îmbătrânire Activă”. Pentru realizarea acestei acțiuni este necesară completarea cu următorii indicatori noi: - Venitul disponibil bănesc echivalat1 mediu al populației, pe sexe și medii, lei lunar pe o persoană (pe sexe și mediu de reședință) (ODD 1.2; ODD 10.2; ODD 10.4), inclusiv pentru populația până la 65 ani, pentru populația de 65 ani, peste 65 de ani și pentru Totalul populației;	Nu se acceptă. Atât Indicele de îmbătrânire activă, cât și cei 3 indicatori listați, nu fac parte din lista de indicatori de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD) aprobată de Comisia ONU pentru Statistică, https://unstats.un.org/sdgs/metadata , și respectiv nu se regăsește nici în cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 953/2022.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>- Venitul disponibil bănesc echivalat1 median al populației, pe sexe și medii, lei lunar pe o persoană (pe sexe și mediu de reședință) (ODD 1.2; ODD 10.2; ODD 10.4), inclusiv pentru populația cu vârsta până la 65 ani, pentru populația de 65 ani, peste 65 de ani și pentru Totalul populației;</p> <p>- Procentul persoanelor cu vârsta de 65 ani și peste, care nu sunt expuse riscului de sărăcie, % (pe sexe și mediu de reședință) (ODD 1.2; ODD 10.2; ODD 10.4)</p>	<p>Totodată, de menționat că indicatorul privind venitul disponibil al populației, dar și indicatori privind sărăcia, pe diverse dezagregări, sunt deja produși cu regularitate în baza rezultatelor Cercetării Bugetelor Casnice (CBGC) și diseminați pe pagina web oficială a BNS, dar și sunt furnizat la solicitare pe grupe de vârstă adiționale conform necesităților utilizatorilor de date. Mai mult ca atât, aceste date au fost furnizate în repetate rânduri la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale și acestea au fost utilizate la estimarea Indicelui de îmbătrânire activă de către INCE.</p>
	<p>2) „Calcularea Prognozei demografice a populației”, ceea ce corespunde cu pct. 5 din Obiectivul specific 3.2: Alinierea statisticilor oficiale la standardele europene și internaționale, sau „Fortificarea cooperării dintre producătorii de date statistice oficiale și mediul academic, instituții de cercetare științifică...”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Acțiunea 3.2.8. se referă la producerea datelor pentru monitorizarea ODD. Prognozele demografice nu fac parte din lista de indicatori de monitorizare a ODD aprobată de Comisia ONU pentru Statistică, https://unstats.un.org/sdgs/metadata, și respectiv nu se regăsesc nici în cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 953/2022. Totodată, de menționat că, elaborarea hotărârii Guvernului pentru elaborarea prognozelor este deja inclusă la secțiunea de Guvernare în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 și Programul Național de Dezvoltare pentru 2023-2025 (acțiunea 7.3.26), cu termen de realizate în trimestrul IV 2023.</p>
	<p>9. La Obiectivele specifice 3.4.2. și 3.4.3., Pentru că acest lucru se efectuează, practic, anual se propune de înlocuit termenul prin „Trimestrul IV anual”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	Termenul de realizare a acestei acțiuni se propune de stabilit la Trimestrul IV 2026	
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (aviz nr. 01-DRA/702 din 30.05.2023)	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 01-DRA/702 din 30.05.2023
Agencia Guvernare Electronică (aviz nr. 3007-80 din 30.05.2023)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Programului:</i>	
	1. La Obiectivul specific 3.3: Optimizarea proceselor statistice prin modernizarea infrastructurii TIC a SSN, pct.8, propunem de expus în următoarea redacție: „8. Asigurarea interoperabilității datelor între deținătorii de date administrative și membrii SSN prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) și integrării SIIS cu sistemele informaționale partajate relevante.” Modificarea respectivă se argumentează prin necesitatea corelării cu terminologia utilizată în Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect) și, respectiv, Regulamentul privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.414/2018.	Se acceptă.
2. În Capitolul VIII AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE, Tabelul 3, la Indicatorul „Obiectivul specific 1.1: Consolidarea mandatului pentru colectarea datelor”, poziția „Agencia de Guvernare Electronică” de transferat în coloana „Instituțiile-partenere”. De menționat că, potrivit competențelor sale de autoritate competentă pentru asigurarea schimbului de date și interoperabilității, potrivit	Se acceptă.	

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
	<p>actelor normative în domeniul schimbului de date și interoperabilității (Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și Hotărârea Guvernului nr.211/2019), Agenția poate să contribuie și să acorde suportul BNS și celorlalți producători de statistici oficiale în consolidarea mandatului pentru colectarea datelor, prin solicitarea de la participanți publici (furnizori de date administrative) datelor suplimentare în scopul asigurării disponibilității serviciilor informaționale generice, precum și prin reutilizarea datelor disponibile/transmise de furnizori prin intermediul platformei MConnect în scopul exercitării drepturilor și obligațiilor legale ale consumatorilor de date, însă nu poate să-și asume nemijlocit vreo responsabilitate pentru atingerea acestui indicator.</p>	
Agencia Servicii Publice <i>(aviz nr. 01/0824 din 30.05.2023)</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	
Agencia Relații Funciare și Cadastru <i>(aviz nr. 36/01-08/458 din 26.05.2023)</i>	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) La pct. 3.2.10 din Planul de acțiuni pentru implementarea Programului de dezvoltare a sistemului statistic național pentru perioada 2023-2026 după cuvântul EUROSTAT de completat cu textul „UNGGIM https://ggim.un.org/UNGGIM-expert-group/ ”.	Se acceptă.
Casa Națională de Asigurări Sociale <i>(aviz nr. 6883 din 30.05.2023)</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 6883 din 30.05.2023
Compania Națională de Asigurări în Medicină	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările)	Se acceptă.

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<i>(aviz nr. 01-02-/1701 din 17.05.2023)</i>	La acțiunea 1.1.3 Sporirea utilizării de date administrative în vederea producerii statisticilor oficiale din proiectul Planului de acțiuni Compania Națională de Asigurări în Medicină va furniza date statistice oportune pe segmentul vizat.	
Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal <i>(aviz nr. 04-01/1484 din 31.05.2023)</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	Aviz nr. 04-01/1484 din 31.05.2023
Confederația Națională a Patronatelor din Republica Moldova (n-a fost prezentat avizul)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	N-a prezentat avizul	
Confederația Națională a Sindicatelor din Republica Moldova <i>(aviz nr. 03-02/418286 din 23.10.2023)</i>	Lipsa de obiecții și propuneri	

Director general

Oleg CĂRA